

ingemiscēre. uerb. intr., tr. FORMA ambigitur saepe cum ingemescere cod.; perf. ingemui ad *ingemere* attributum est. ETYM in, gemiscere. DROM prov. engemezir. [FREQ media 191^{indicia} 12^{/d.c.m.} 68-44 Cic] uocabulum scriptis litterariis argumentando exponendo narrando, quandoquidem dramaticis, proprium; omnibus usibus, saepissime prosa; et technicis paululum apparet; inde a saec. I aec. apparet, in fine Antiquitatis abundantius.

VARIATIO OPERUM		indicia	p ^{d.c.m. subc.}
	argumentalis	102	15
	dramatica	1	2,2
	narratiua	73	13
	exponens	15	5,1
DIACHRONICA	I aec.	16	5,7
	I-II ec.	22	5,7
	III-V ec.	153	17
DIAPHASICA	docta	8	3,8
	media	181	13
	quotidiana	2	3,5
DIASTRATICA	litteraria	186	14
	technica	5	1,8
MODUS	prosa	190	13
	uersu	1	0,52

¶ **a1** ob animi dolorem flere - gemir de pena [HYPER GRADUS °flere^b SIM gemere^{b1}] 68-44 Cic Att 8.12.5. meminī quid mihi tum suaseris ... idque saepe ingemiscens sum recordatus. 29-9 Liv 40.54.8. animum regis ... ingemiscere ... filii desiderio sensit. 41 Sen Hel 13.7. Ducebatur Athenis ad supplicium Aristides, cui quisquis occurrerat deiciebat oculos et ingemescebat. 350-400 Dict 5.3. non ... cuius inueniri posset, qui aerumnis suis ingemesceret. 390-406 Vulg Thren 1.21. ingemesco ego et non est qui consoletur me. ☞ GLOSS 2.311.11. Ingemesco ἐπιστενάζω.

ob propria malefacta - de vergüenza por las propias acciones, gemir de arrepentimiento 62-43 Cic Fam 7.33.1. si quando aliquid dignum nostro nomine emisimus, ingemescamus. 355-361 Lucif Reg apost 816b. ingemisce toto corde tam te grauitur deliquisse colligens. 818a. ingemisce pro criminibus tuis.

ob iniuriam - ante la injusticia 117-180 Flor Epit 2.16b. Quis pro indignitate rei ingemescat? 330-430 HEGES 5.1.38.21. fratrem ... innoxium in crimen uocari ingemescebat. 300 Ambrosiast In Rom 125c. diebus ac noctibus iniurias patiens ingemiscit. 370-420 Hier Epist 5.147.10. Uniuersi te [Sabinianum] stare ante altare Christi ingemiscebant.

ob ea quae mutari non possunt - o ante la realidad que es imposible cambiar 200 Vet Sirach 30.21. uidens oculis et ingemiscens sicut spado conplectens uirginem et suspirans.

a2 et magis ob labores rerum, quasi queri - y, en un plano más material, quejarse [HYPER queri] 390-406 Vulg Ex 2.23. Post multum uero tempore mortuus est rex Aegypti: et ingemiscentes filii Israel, propter opera uociferati sunt.

a3 ad funera praecipue pertinuit - estuvo especialmente conectado con el funeral 45 Cic Tusc 2.21. Heu! uirginalem me ore ploratum edere, quem uidit nemo ulli ingemiscentem malo! 343-350 Firm Err 3. ut fletus suos annuis ululatus seminent in tristitia, interfecti funeris calamitatibus ingemiscant. 390-406 Vulg Ez 24.17. non planges neque plorabis neque fluent lacrimae tuae ingemesce tacens mortuorum luctum non facies.

Patr uiro minime conueniebat - era impropio del varón 45 Cic Tusc 2.55. Ingemescere non numquam uiro concessum est, idque raro. 2.56. Nec uero umquam ne ingemiscit quidem uir fortis ac sapiens.

animi dolorem referebat qui uerbis exprimendus non erat - transmitía un dolor interno que no se podía expresar con palabras [DOM tacitus] 29-9 Liv 39.25.12. ingemiscere magis quam loqui. 125 Apul Met 2.15. tacitus ingemescebam. 370-420 Hier Epist 4.117.1. Cumque ego ingemiscerem, et multo plura tacendo quam loquendo significarem.

a4 quasi flere fuit - entró en el espectro semántico de otros verbos, tales como flere, lamentar (se de) [SIM °flere^b] 44-43 Cic Phil 3.23. ingemiscis hostem iudicatum Dolabellam. 125 Apul Met 3.11. istud quod uehementer ingemiscis. 330-430 HEGES 5.4.6.16. sacerdotes inrideri legem a perditis flentes ingemescebant.

a5 [DOM heu, uah(a)] ☞ CLEDON 69. ut heu: heu responsio aduerbium est; quando ingemiscens est, interiectio est. Ps AUG Reg aduerbiis.6. uaha, ingemiscendi.

cum aduerbiis comparatiuis coniunctum est quae doloris gradus exprimebant - estuvo acompañado de adverbios en diversos grados de comparación, que indicaban la intensidad del sufrimiento 125 Apul Met 2.30. altius ingemescebat. 125 Apul Met 9.39. hortulanus ille miseratus suosque casus grauitur ingemescebat. 390 AMM 15.5.15. Malarichus ... suamque et popularis Siluani uicem grauitur ingemiscens.

uel quae ad uerba lacrimare dolere flere referebant - o que estaban relacionados con verbos como lacrimare, dolere o flere 32 Val Max 5.10.2. ut uos potius meo casu doleatis quam ego uestro ingemescerem. 370-420 Hier Epist 3.78.1. lacrymabiliter ingemiscit. 4.129.3. flebiliter ingemiscit. 386 AMBR Epist 1.13.1.3. dolentius ... ingemiscimus.

GRAM ingemiscere^{dat.} - gemir^{por} 404 Sulp Sev Chron 2.10.1. ingemiscens patriae ruinis.

adi. ingemiscendus, a, um. flendi dignus - digno de lástima o lamentable [REL lacrimandus] 390 AMM 26.6.23. ad ingemiscendas erupisse rei publicae clades.

b1 CHRIS gemendo petere ut deum allicias, orare uel obsecrare - hacer peticiones gimiendo para convencer al dios, rezar o suplicar [HYPER orare^b] 203 Pass Perp 7.2. coepi de ipso orationem facere multum et ingemescere ad Dominum. 398 AUG Serm 64a.3. pro ipsis persecutoribus nostris ingemescamus ad Deum. 206.1. orationibus ingemiscamus instantius.

b2 CHRIS minime caelo, at terris uiuere, ubi lugetur - pasar la vida llorando y suspirando a la espera de la vida eterna, estar en un valle de lágrimas [SIM °ingemere^{bs} DOM grauatus, liberare; corpus pondus quod quasi sarcina uehendum est el cuerpo mortal es el peso que debe acarrear el cristiano sarcina, tabernaculum] 300 Ambrosiast In Rom 125c. ingemiscimus, expectantes redemptionem corporis nostri. 126a. Apostolus ... bene sentit de nobis, dicens quia ingemiscimus, ut hinc liberemur. 392-393 Hier Soph 1.72. qui sumus in tabernaculo corporis huius, ingemiscimus conquerentes. 398 AUG Serm 30.299.9. ingemiscimus grauati: sub sarcina scilicet corruptibilis corporis. 400 Vulg Cor II 5.4. qui sumus in hoc tabernaculo, ingemiscimus grauati.

b3 CHRIS dei nomine nuntiare, saltem scriptis constare - profetizar o, al menos, constar algo en las escrituras cristianas [HYPER nuntiare SIM °uaticinari^a] 380-400 GAUDENT Serm 976c. Profecto radix omnium malorum est amor pecuniae, ut ingemiscit Apostolus.

c1 ob corporis dolorem gemere, quandoquidem ob uerbera - gemir de dolor, a veces debido a los golpes [HYPER sonare DOM pugil] 45 Cic Tusc 2.40. pugiles caestibus contusi ne ingemiscunt quidem.

seu uulnera - a las heridas [DOM tactus, tangere] 41 Sen Ira 3.20.3. exulcerata et aegra corpora quae ad tactus leuissimos gemunt. 63-65 Sen Epist 52.10. si exclamaueritis, non aliter audiam quam si ad tactum uitiorum uestrorum ingemescat. 370-420 Hier Epist 4.118.3. nec tactas carnes, nec ossa confracta, ad quorum dolorem difficile est non ingemiscere.

immo aspernamentum seu repulsionem quandam gemitibus exprimere - o simplemente transmitir un rechazo mediante gemidos 400 CAEL AUR Diaet pass 31. cataleptici odoramentis etiam admotis aut aliquo ciborum gustu commoti ingemiscunt. 118. animi defectu quem Graeci lipothymian uocant, cum stomacho turbato, qui pessime pressi ingemiscunt aut dentibus stridunt.

quaedam per sonitum gemitus edere admonebant - algunas cosas con su sonido recordaban la acción de gemir 63-65 Sen Her O 1732. ingemiscit ignis.

c2 gemitus edere inter partus aculeos et dolores - sufrir los dolores del parto [DOM parturire] 79 Plin Nat 35.140. Ioue Liberum parturiente depicto mitrato et muliebriter ingemescente inter obstetricia dearum. 338 IUL VAL 1.12.7. His femina incitata mugitu omni uehementius ingemiscens exegit puerum.

CHRIS per metaphoram eo uocabulo abusus est cum partus aculeos pati id quod dolere uideretur, partu ipso Christianam fidem aduentientem nuntiante - formó parte de una metáfora en la que sufrir en el parto es similar a dolere, y donde el producto del parto será la revelación del cristianismo 300 Ambrosiast In Rom 125a. omnis creatura ingemiscit et parturit usque adhuc. Parturire dolere est. 399 AUG In Iob 1.39. Soluuntur autem isti dolores cum fuerit partus editus, id est, ueritas persuasa eis pro quibus ita ingemiscitur.